

Slovo k povzbuzení na neděli 23. července 2023, na 16. neděli v mezidobí – A
Biblická čtení: Mdr 12,13.16-19; Ž 86; Řím 8,26-27; Mt 13,24-43

Milé sestry, milí bratři,

minulou neděli jsme v evangeliu naslouchali krásnému podobenství o rozsévači a jeho následnému výkladu z úst samotného Pána Ježíše. Dnes máme před sebou další tři podobenství o Božím či nebeském království, další tři jeho krásné obrazy. A opět slyšíme – na prosbu učedníků – Kristův výklad prvního z nich.

Pán Ježíš Boží nebeské království nejprve přirovnává **k člověku**, který našel **na svém poli dobré semeno a mezi ním i plevel**, respektive **k dobrému semeni** rozsetému po zemi světa, které musí až do jeho konce růst i s tím špatným. Pak **k hořčičnému zrnku**, ze kterého vyroste velký košatý keř. A nakonec **ke kvasu**, který, ženou zadělaný do velkého množství mouky, vše prokvasí.

Všechny tři obrazy se navzájem **doplňují**, jeden nemůže být bez ostatních, každý z nich osvětluje **nějaký rozměr** Božího nebeského království. Ostatně proto takových obrazů a přirovnání sám Pán Ježíš v evangeliu říká **celou řadu** a v různých situacích. U Matouše najdeme dokonce **sedm** takových podobenství o nebeském království, uvozených slovy «nebeské království je podobné / se podobá...». Je jich sedm, číslo **plnosti**, abychom si u každého z nich mohli říci „i toto patří k Božím království“ a teprve u všech dohromady „to je Boží království“.

První dnešní podobenství – o hospodáři, který našel mezi dobrým semenem i plevel tam rozmetaný nepřítelem – následně vykládá sám Kristus, a tak je celkem zřejmé, kdo koho a co představuje. Přesto v nás přeci jen nemůže nevzbudit další **otázky**: Například proč člověk, služebník Boží, sám nemůže nějaký plevel vytrhat, když škodí ostatním? Proč se nemůže zbavit někoho, kdo třeba tyranizuje své okolí a ubližuje mnohým? A proč mají zejména obce křesťanů, na něž toto podobenství nejspíše primárně cílí, mezi sebou tolerovat zlé? Cožpak konečně neplatí i jiná slova Kristova, anebo Pavlova, která evokují takřka opak?

Ano, ale dnešní přirovnání před nás skutečně nějak klade výzvu **zlé osoby** někdy prostě **tolerovat**, nechat je žít, nesoudit a netrestat. Třeba s nadějí, že se jednou změní k lepšímu. A vždy s vědomím, že soudcem je nakonec Bůh a že soud na konci času přijde. Kdo jsme navíc my, můžeme si pokaždé říci, abychom vždy s jistotou určili, že někdo je jako plevel, zatímco my jsme «syny a dcerami království»?

Nespravedlnost na světě byla, je a bude. A i nějak **zlí lidé** na světě byli, jsou a budou. A to i v církvi. Někdy je možné je jen snášet. A snažit se – i navzdory všemu – s Boží pomocí být sám **spravedlivým synem, spravedlivou dcerou Království**, ušlechtilou a užitečnou obilovinou světa. Nehledě na to, že my sami jsme třeba leckdy spíše tím plevelem, a také bychom si nepřáli, aby nás někdo jen tak snadno vytrhal ze země živých.

Rozlišit, kdy jednat, zakročit proti zlým lidem a kdy ne, je samozřejmě **nesnadné. Jednat, zakročit** proti zlému člověku, a to i za cenu nasazení sebe sama, může a někdy i je naším **posláním a naší povinností**, i o tom jsou některá jiná Ježíšova podobenství. Ale to dnešní nám připomíná, že **ne vždy a ne všude**. Že **nezakročení**, zvláště když někdo přímo neubližuje, byť koná něco nesprávného – plevel také možná nemusí vždy docela ničit pšenici a je navíc třeba i nějak krásný – , (že nezakročení) může být i **správné**, může být projevem **milosrdenství**, momentem Božího království na zemi.

K tomu navíc platí, že když zakročujeme **proti zlu**, **nemusí** být vždy naším úkolem zakročit **proti zločincovi**, není-li to nezbytně nutné. A pokud už musíme i proti zločincovi samotnému, pak třeba **ne likvidačním způsobem**.

I tak by snad bylo možné nesnadný obraz chápat. Vždy však s tím, že nikdo z nás **si** opravdu **nemůže být jistý**, že zrovna on je obilím a ne plevelem...

Druhý a třetí obraz – o hořčičném zrnku a kvásku – je postaven na **kontrastu**: Z maličkého semínka vyroste **velký a košatý keř**, převyšující všechny ostatní v zahradě. Malý kousek kvásku prokvasí **velké množství těsta**, konkrétně tři měřice mouky, což je asi čtyřicet litrů, z nichž se dá připravit nějakých padesát kilogramů chleba.

Kontrast malého začátku a velkého konce, mezi nimiž je **čas růstu a kvašení**, má sloužit jako **útěcha**: I ze zdánlivě nepatrného začátku – ale plného života – může vyrůst něco velikého, krásného a užitečného. **Víra** se nám zdá být někdy malá a křehká, stejně jako prvním adresátům Matoušova evangelia se **církevní obce** musely zdát maličké. Přesto **víra** má Boží sílu růst a prokvasit život člověka i společenství, je-li zachována. Stejně tak **láska a naděje**. Navíc třeba jednou zase dojde k novému **boomu křesťanských obcí**, jako se tomu stalo v prvních staletích církve...

Obrazy **košatého keře či stromu a kvásku** jsou i jinak krásné:

U **košatého keře** stojí za pozornost zvlášť to, že «když vyrostete, je **větší** než ostatní zahradní rostliny a stane se z něho keř, takže přilétají ptáci a **hnízdí v jeho větvích**». Krásná metafora, obraz lidského **srdce** skýtajícího bezpečí, stín a přijetí všem duším poletujícím a bloudícím světem. To je obraz **hodného člověka**, třeba nejobyčejnějšího – vždyť hořčice na Blízkém Východě je bezpochyby docela prostou a běžnou plodinou – , jehož srdce je nějak takové. I k tomu by nás naše **křesťanství** mělo vést...

Stejně tak krásný a srozumitelný je **obraz kvásku v těstě**, které postupně prokvasí celou jeho hmotu. Kvásek je **víra** v Krista, vztah s ním a především – kéž by – z nich plynoucí naděje a **láska** k Bohu a lidem. Ty by měly **prokvasit** naše nitro, stejně jako každý z nás by se měl snažit ochutit těsto světa kolem sebe. **Kvásek** vnáší život, kultivuje životem, dává chuť a růst. Naše **křesťanství** jakožto Boží přítomnost v nás by nám proto mělo být **kváskem**. My jako **křesťané** bychom pak měli být **kváskem** světa, ochucovat a ne ztrpčovat život svého okolí, a tak být Boží přítomností mezi lidmi, i navzdory svým jiným slabostem...

To jsou skutečné **ideály** (doslova!), po nichž bychom měli toužit a o jejichž uskutečnění bychom se měli s Boží pomocí snažit...

Milé sestry, milí bratři, možná na závěr dovolte ještě jeden **podnět k** docela konkrétnímu **předsevzetí**, jak k takovým ideálům spět, abychom nezůstali jen u obrazů. Když byla před lety u nás v zázemí kostela putovní výstava o kardinálu Josefu Beranovi a tím pádem se každý z nás o něm mohl něco dovědět, zaujal mne zvlášť jeden moment. Omlouvám se, že už byl asi vícekrát připomenut: **Josef Beran**, jak dobře známo, byl ještě jako kněz, v té době rektor pražského semináře, od roku 1942 do konce války vězněm nacistických koncentračních táborů, nejprve krátce v Terezíně, poté v Dachau. Když tam v lednu roku 1943 propukla epidemie tyfu a nakazil se i on, dal slib: „**Vrátím-li se do vlasti, vynasnažím se, abych nikomu nic neodepřel, zač budu prošen, a pokud to bude v mých silách a nebude to odporovat vůli Boží, vyplním každé přání, které na mne kdo vznese.**“ A ten slib se také – s nemalými obětmi – snažil ve svém zbývajícím životě naplňovat.

I to je jedna z **praktických podob**, co může znamenat stát se užitečnou rostlinou, obilím, hospodářem nehubícím plevel, košatým stromem, v jehož větvích mohou druzí nalézt útočiště, a kváskem lásky ve světě: Znamená to i **snahu neodmítnout nikomu pomoci**, je-li tato pomoc v našich **možnostech a silách** a zdá-li se nám taková pomoc **dobrá**, prospěšná a potřebná, tedy nějak **Boží**.

Možná si takové předsevzetí můžeme připomenout **každé ráno** v modlitbě. A zejména kéž bychom si na ně vzpomenuli v **situacích**, kdy budeme **konfrontování** potřebou někomu či něčemu opravdu pomoci...